

Hallituksen esitys eduskunnalle Kroatian kanssa tehdyn sijoitusten vastavuoroista edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Kroatian kanssa 1 päivänä kesäkuuta 1999 allekirjoitetun sijoitusten vastavuoroista edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen. Sopimuksen tarkoituksena on edistää ja tiivistää taloudellista yhteistyötä Kroatian kanssa ja selkiinnyttää erityisesti sijoituksia koskevia oikeudellisia perusteita maiden välillä. Sopimuksen avulla halutaan varmistaa suotuisat edellytykset toisen sopimuspuolen kansalaisten ja yritysten sijoituk-

sille toisessa sopimusmaassa sekä tunnustetaan tarve suojella niitä.

Sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen täyttäneensä valtiosäännöissään sopimuksen voimaantulolle asetetut vaatimukset. Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen eräiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymisestä. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti sopimuksen kanssa.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytilanne

Väkiluvultaan suunnilleen Suomen kokoinen Kroatia on Jugoslavian entisistä osatasavalloista Slovenian jälkeen toiseksi vaurain. Historialliset ja kulttuurilliset syyt ovat aiheuttaneet sen, että Kroatia kokee identiteettinsä keskieurooppalaiseksi eikä balkanilaiseksi. Roomalaiskatolinen uskonto ja pitkä historia Itävallan alaisuudessa on erottanut kroaatit ortodoksisista serbeistä, joilla puolestaan oli takanaan 500-vuotinen turkkilaisvallan aika. Vuonna 1918 muodostetussa Jugoslavian valtiossa eteläslaavit yhdistyivät liittovaltioksi, jonka suurin ja poliittisesti vaikutusvaltaisin jäsen oli Serbia. Kroaattien keskuudessa syntyi pian tyytymättömyyttä serbien koettua johtoasemaa kohtaan. Akselivallat käyttivät kansallisia jännitteitä hyväkseen vuonna 1941 pilkkomalla miehittämänsä Jugoslavian ja julistamalla Kroatian itsenäiseksi. Tuolloin Kroatiaan kuului myös suurelta osin nykyinen Bosnia-Hertsegovinan alue ja sen myötä huomattava serbivä-

hemmistö. Serbeille vuodet 1941—45 Kroatian alaisuudessa jättivät jälkeensä katkeria muistoja. Ei siis ihme, että Kroatian itsenäisyysjulistuksesta kesäkuussa 1991 alkanut uusi irtautumisprosessi Jugoslaviasta oli pitkä ja verinen. Kroatian armeija joutui taistelemaan useamman vuoden ajan liittovaltion joukkoja ja näiden aseistamia serbejä vastaan saadakseen koko maan keskushallinnon alaiseksi. Irtautumisprosessi päättyi vasta tammikuussa 1998, kun Itä-Slavonia siirtyi rauhanomaisesti YK:n väliaikaisesta hallinnasta Kroatialle. Sodan aiheuttamia tuhoja Kroatian taloudelle kuvaa, että maan reaalisien BKT:n arvioidaan laskeneen vuodesta 1989 vuoteen 1993 jopa 40 %. Teollisuustuotannon lasku oli vieläkin suurempi hajonneen liittovaltion markkinoiden tyrehtyessä.

Tilanne Kroatiassa on tällä hetkellä vakiintunut maan saavutettua alueellisen eheytyksen. Myös väestö on entistä homogeenisempää, sillä suuri osa serbivähemmistöstä on muuttanut maasta pois. Kansallistunne Kroatiassa on edelleen korostetun voimakas ja

välit Jugoslavian kanssa viileät. Puhjenneet väkivaltaisuuksien Bosniassa ja viimeksi Kosovossa ovat ylläpitäneet alueen mainetta kriisipesäkkeenä ja hidastaneet Kroatiankin kehitystä. Erityisesti maalle tärkeä turismi on kärsinyt. Kroatian suurin matkailuvaltti on Dalmatian rannikko, joka sille suurimmaksi osaksi kuuluu. Täksi vuodeksi odotettu matkailuboomi jäi tulematta Kosovon tapahtumien takia.

Sodan jälkeinen jälleenrakennus ja luottojen vapauttamisen jälkeen 1996 voimakkaasti kasvanut kulutuskysyntä olivat kuitenkin elvyttäneet Kroatian taloutta ja nostaneet BKT:n vuonna 1997 lähes 80 %:iin vuoden 1989 tasosta. Keskimäärin BKT on kasvanut viitenä viimeisenä vuonna 4,4 %, mutta vuosi 1998 jäi alle keskiarvon hallituksen kirittäessä vero- ja rahapolitiikkaansa.

Kroatia on pystynyt pitämään viimeiset vuodet inflaation varsin hyvin kurissa, mitä osoittaa kuluttajahintojen nousun jääminen viimeisen viiden vuoden aikana vuositasolla keskimäärin kolmeen prosenttiin. Rahamarkkinoiden vapautumista seuranneen pankkikriisin vaikutuksetkin ovat jäämässä Kroatian keskuspankin ripeän toiminnan ansiosta kohtalaisen pieniksi. Kroatian maariski on ollut eräiden kansainvälisten luokituslaitosten analyyseissä viimeiset pari vuotta jopa Unkaria vähäisempi.

Kroatia pyrkii integroitumaan voimakkaasti länteen, joka on kuitenkin tähän asti suhtautunut suhteiden tiivistämiseen tietyin varauksin. Kroatialta on kaivattu selkeämpää sitoutumista Bosnian sodan päättäneen Daytonin sopimuksen noudattamiseen sekä poliittisen järjestelmän edelleen kehittämistä. Kroatian selkeä tuki lännelle Kosovon kriisissä sekä sitoutuminen Kaakkois-Euroopan vakaussopimukseen ovat kuitenkin parantaneet suhteita EU:hun. Lähimpänä on Kroatian liittyminen Maailman kauppajärjestö WTO:hon, mikä voi viimeisten arvioiden mukaan toteutua jo vuonna 2000. Liittymisen Natoon jää edelleen Kroatian pitkän aikavälin tavoitteeksi, mutta rauhankumppanuus järjestön kanssa voi sekin toteutua jo lähitulevaisuudessa.

Kroatian kaksi suurinta kauppakumppania ovat Italia ja Saksa, joiden kummankin osuudet sekä viennistä että tuonnista vuonna 1998 olivat 17–19 %:n suuruusluokkaa. Seuraavana tulivat Slovenia noin 9 %:n osuudella ja Itävalta paria prosenttiyksikköä pienemmin lukemin. Bosnia-Hertsegovina on

puolestaan merkittävä vientialue 14 %:n osuudellaan kokonaisviennistä. EU:n osuus kokonaisviennistä oli 48 % ja kokonaistuonnista 59 %. Vientiartikkeleista tärkeimmät ovat laivat ja kemian teollisuuden tuotteet. Maan koko viennin arvo vuonna 1998 oli 4,5 mrd dollaria kokonaistuonnin ollessa 8,4 mrd dollaria. Kroatian kauppataase on viime vuodet ollut selkeästi alijäämäinen johtuen jälleenrakennuksesta ja voimakkaasta kulutuskysynnästä.

Kroatian ja Suomen välinen kauppa on ollut varsin yksipuolista: viime vuonna Suomen vienti Kroatiaan oli 202 miljoonaa markkaa ja tuonti ainoastaan 11 miljoonaa markkaa. Vuoden 1998 vientilukema oli tähän asti korkein ja ylitti arvoltaan Slovenian-vientimme. Sen sijaan tuonti Kroatiasta on pysytellyt jatkuvasti 10 miljoonan markan tuntumassa. Suomen viennistä Kroatiaan on noin kaksi kolmasosaa ollut koneita ja laitteita telelaitteiden ollessa selvästi hallitsevin hyödykeryhmä. Paperin osuus on ollut 15–20 %:n luokkaa. Suomen tuonti taas on käsittänyt suurimpana ryhmänä metalleja ja metallituotteita.

Investoinnit Suomesta Kroatiaan ovat toistaiseksi olleet vähäisiä. Rijekassa toimii laivojen sisustusta harjoittava yhteisyritys Protoplan, minkä lisäksi muutamalla suomalaisyrityksellä (mm. Valmet ja Kone) on maassa myyntikonttorit. Tilanne kuitenkin muuttunee sitä myötä kuin Kroatian integroituminen läntiseen Eurooppaan syvenee ja poliittinen tilanne maan lähialueilla vakiintuu.

Suomella on ennestään voimassa sijoitusten suojelua koskevat sopimukset seuraavien maiden kanssa: Egypti (SopS 3/1982), Kiina (SopS 4/1986), Sri Lanka (SopS 54/1987), Malesia (SopS 79/1987), Unkari (SopS 20/1989), Venäjä (tehty Neuvostoliiton kanssa, SopS 58/1991, muutospöytäkirja SopS 57/1999), Tshekki (tehty Tshekin ja Slovakian liittotasavallan kanssa, SopS 73/1991), Viro (SopS 104/1992), Latvia (SopS 5/1993), Romania (SopS 121/1992), Liettua (SopS 119/1992), Uzbekistan (SopS 74/1993), Ukraina (SopS 6/1994), Valko-Venäjä (SopS 89/1994), Turkki (SopS 29/1995), Chile (SopS 23/1996), Vietnam (SopS 27/1996), Argentiina (SopS 21/1996), Korean tasavalta (SopS 25/1996), Thaimaa (SopS 35/1996), Slovakia (tehty Tshekin ja Slovakian liittotasavallan kanssa, SopS 37/1996), Peru (SopS 33/1996), Arabiemi-

raattien liitto (SopS 22/1997), Kuwait (SopS 32/1997), Indonesia (SopS 34/1997), Moldova (SopS 42/1997), Kazakstan (SopS 20/1998), Puola (SopS 28/1998), Albania (SopS 16/1999), Oman (SopS 18/1999), Bulgaria (SopS 50/1999) ja Filippiinit (SopS 52/1999).

2. Sopimuksen valmistelu

Suomen ja Kroatian välinen investointisuojasopimus otettiin Kroatian taholta esille jo vuonna 1994, mutta tuolloin ei Suomessa vielä katsottu olevan välitöntä tarvetta neuvottelujen aloittamiseen. Myöhempi kehitys, Kroatian läheiset suhteet EU-maihin sekä varsinkin Suomen kasvanut vienti Kroatiaan vaikuttivat kuitenkin jo varsin pian siten, että sijoituksia edistävän ja suojaavan sopimuksen solmiminen Kroatian kanssa katsottiin perustelluksi.

Lokakuussa 1998 Suomi ja Kroatia vaihtoivat sopimusluonnoksia neuvottelujen käynnistämiseksi. Valmisteleвина toimina osapuolet toimittivat lisäksi toisilleen vuoden 1999 alkupuolella kirjalliset kommenttinsa neuvotteluja vaativista sopimuskohdista. Neuvottelut sovittiin käytäväksi Zagrebissa 23.-24.2.1999. Niiden päätteeksi sopimusteksti parafoitiin 24.2.1999.

Sopimus allekirjoitettiin ministeritasolla Helsingissä 1 päivänä kesäkuuta 1999 Kroatian ulkoministerin Mate Granicin vierailun yhteydessä. Suomen puolelta sopimuksen allekirjoitti ulkomaankauppaministeri Kimmo Sasi.

3. Sopimuksen merkitys

Sopimuksessa määritellään sijoittajan ja sijoituksen käsitteet sekä sopimuksen maantieteellinen soveltamisala. Sopimuksella edistetään investointeja yleisesti ja suojellaan maahan tehtyjä sijoituksia.

Sopimuksen mukaan kumpikin sopimuspuoli myöntää alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille oikeudenmukaisen ja tasapuolisen kohtelun ja täyden suoje-

lun ja turvan. Tällaisiin sijoituksiin on sovellettava vähintään yhtä edullista kohtelua kuin omien sijoittajien tai kolmansien maiden sijoittajien sijoituksille, riippuen siitä kumpi kohtelu on sijoittajan kannalta parempi.

Sopimuksen tarkoittamia sijoituksia voi kansallistaa, pakkolunastaa tai muuten ottaa haltuun, mutta ainoastaan ei-syrjivältä pohjalta ja yleisen edun sitä edellyttäessä. Toimenpiteeseen voidaan ryhtyä vain välitöntä, riittävää ja tosiasiallista korvausta vastaan asianmukaisin laillisin menettelyin.

Sodasta, aseellisesta selkkauksesta, hätätilasta tai vastaavasta johtuva sijoitusten kärsimä vahinko on hyvittävä tai korvattava vähintään samantasoisesti kuin oman maan tai kolmansien maiden sijoittajien osaksi tuleva hyvitys.

Sopimus mahdollistaa varojen välittömän siirtovapauden vaihdettavissa valuutoissa sekä juoksevien maksujen että pääomasiirtojen osalta.

Mikäli sijoittajan ja toisen sopimuspuolen välillä syntyy riitaisuuksia, on sopimuksessa määräykset tuomioistuin- ja kansainvälisestä välimiesmenettelystä. Sopimuksen tulkintaan ja soveltamiseen liittyvät erimielisyydet sopijapuolten välillä ratkaistaan kutakin yksittäistapausta varten perustettavassa kansainvälisessä välimiesoikeudessa.

4. Esityksen vaikutukset

Sopimukseen liittyvät määräykset tähtäävät lähinnä yritysten sijoituksiin kohdistuvan mielivaltaisen kohtelun mahdollisuuksien vähentämiseen ja sijoitusympäristön ennakoitavuuden lisäämiseen kohdemaassa. Sopimus pyrkii vähentämään ulkomaisiin sijoituksiin liittyvää poliittista maariskiä ja alentaa siten yritysten sijoituskynnystä. Sopimuksella vaikutetaan myös ulkomaisiin sijoituksiin liittyviin rahoituskustannuksiin alentavasti.

Sopimuksella ei ole valtiontaloudellisia vaikutuksia.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

5. Sopimuksen sisältö

1 artikla. Artiklassa määritellään sopimuksessa käytetyt käsitteet sijoitus, sijoittaja, tuotto, vapaasti vaihdettava valuutta ja sopimuspuolten alueet. Myös maksujen siirtovapautta koskevassa 7 artiklassa esiintyvä termi "viipymättä" määritellään tässä yhteydessä. Artiklan sanamuodosta ilmenee, että kolmansissa maissa sijaitsevista tytäryhtiöistä tehdyt sijoitukset on rajattu sopimuksen ulkopuolelle.

2 artikla. Artikla sisältää yleisen periaatteen sijoitusten sallimisesta ja edistämisestä sopimuspuolten alueella. Sopimuspuolet sitoutuvat myös myöntämään lainsäädäntönsä asettamissa puitteissa sijoituksiin liittyviä lupia, mukaan luettuna toisen sopimuspuolen sijoittajien avainhenkilöstön ja näiden läheisten perheenjäsenten oleskelu- ja työluvut.

3 artikla. Kumpikin sopimuspuoli sitoutuu suojelemaan alueellaan olevia toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksia ja kohteilemaan niitä oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti. Sijoituksiin ja niihin liittyvään liiketoimintaan ei saa kohdistua kohtuuttomia, mielivaltaisia tai syrjiviä määräyksiä isäntävaltion taholta. Kiellettyjä ovat myös sanotulla tavalla vaikuttavat suoritustaateet, joilla isäntävaltio puuttuu alueellaan tapahtuvaan liiketoimintaan antamalla esimerkiksi raaka-aineiden hankintaa sekä tuotteiden valmistusta, tuotantoa ja jakelua koskevia määräyksiä.

Artiklassa sopimuspuolet sitoutuvat myös huolehtimaan sopimuksen soveltamiseen vaikuttavien lakien ja muiden viranomaispäätösten julkisesta saatavuudesta.

4 artikla. Artikla velvoittaa isäntäsopimuspuolen takaamaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille ja niiden tuotolle vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin se myöntää omien sijoittajiensa tai jonkin kolmannen valtion sijoittajien sijoituksille. Edullisen kohtelun vaatimus ulotetaan myös toisen sopimuspuolen sijoittajiin, kun on kyse sijoitusten hoidosta, käytöstä, hyödyntämisestä tai myynnistä.

Samassa yhteydessä määritellään poikkeukset pääsääntönä olevasta suosituimuuskohtelusta. Mm. alueelliset taloudelliset järjestöt ja tulliliitot erotetaan sopimuksen ulkopuolelle siten, että niistä koituvia etuja ei velvoiteta ulottamaan toisen sopimuspuo-

len sijoittajiin. Samoin sopimuksen ulkopuolelle suljetaan kansainvälisistä verosopimuksista sekä monenvälisistä investointisopimuksista aiheutuvat etuudet.

5 artikla. Omaisuuden kansallistamiselle ja pakkolunastukselle asetetaan tiukempia edellytyksiä kuin kansallisessa lainsäädännössä on tapana. Niihin voi ryhtyä ainoastaan yleisen edun vaatiessa ja syrjimättömyyden pohjalta. Korvaus on maksettava viipymättä vapaasti vaihdettavassa valuutassa ja sen on oltava välitön, riittävä ja tosiasiallinen. Korvauksen on vastattava määrältään sijoituksen kohtuullista markkina-arvoa. Korvauksen saaja on oikeutettu saamaan korvaussummalta käyvän koron maksupäivään asti. Hänellä on myös oikeus saada lunastuspäätös nopeasti riitautettua isäntämaan tuomioistuimessa tai muussa toimivaltaisessa viranomaisessa.

6 artikla. Artiklassa on määräykset siltä varalta, että sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille tapahtuu menetyksiä sodan, kapinan, kansallisen hätätilan, mellakan tai muun vastaavan häiriötilan johdosta. Mikäli isäntävaltiona oleva sopimuspuoli suorittaa asian johdosta sijoittajille korvauksia, on toisen sopimuspuolen sijoittajia kohdeltava vähintään yhtä edullisesti kuin isäntävaltion omia tai kolmannen valtion sijoittajia.

Isäntävaltio on 2 kappaleen mukaan kuitenkin tietyin lisäedellytyksin välittömästi vastuussa siitä toisen sopimuspuolen sijoittajille koituneesta vahingosta, joita sen joukot tai viranomaiset ovat aiheuttaneet takavarikoimalla tai tuhoamalla näiden omaisuutta. Korvauksen määrästä ja maksettavasta sekä sijoittajan käytettävissä olevasta oikeussuojasta säädetään vastaavasti kuin 5 artiklassa.

7 artikla. Sopimuksessa taataan vapaa siirto-oikeus pääomille, tuotoille, koroille, maksuille, korvauksille ja ulkomaisten työtekijöiden ansiotuloille. Siirtojen tulee tapahtua viipymättä vaihdettavassa valuutassa sijoituksen kohdemaassa voimassa olevaan vaihtokurssiin. Artiklassa säädetään myös käyvän kurssin määrittelystä poikkeustapauksissa.

8 artikla. Jos sopimusvaltio taikka sen edustajaksi määrätty taho on myöntänyt takauksen tai muun vastaavan sitoumuksen toisen sopimusvaltion alueella olevalle sijoitukselle ja tullut tällä perusteella korvausvel-

volliseksi, siirtyvät kyseistä sijoitusta koskevat oikeudet ensin mainitulle maksuvelvolliseksi joutuneelle sopimusvaltiolle. Näitä oikeuksia se sijaantulijan asemassa toteuttaa itse tai osoittamansa edustajan välityksellä samassa laajuudessa kuin alkuperäinen sijoittaja.

9 artikla. Artiklassa määritellään menettely tilanteessa, jossa kansallisen lainsäädännön tai kansainvälisoikeudellisten velvoitteiden perusteella on saatettu voimaan määräys, joka oikeuttaa sopimuspuolen myöntämään toisen sopimuspuolen sijoittajille tätä sopimusta edullisemman kohtelun. Tällöin on noudatettava kyseistä määräystä tämän sopimuksen sijasta niiltä osin kuin se on edullisempi.

10 artikla. Artiklassa määritellään menettelytavat sopimuspuolen ja toisen sopimuspuolen sijoittajan välisten riitojen ratkaisussa. Artiklan alussa todetaan neuvottelujen ensisijaisuus riitatilanteissa. Jos neuvottelut eivät kolmen kuukauden kuluessa johda ratkaisuun, voi sijoittaja viedä riidan isäntävaltion toimivaltaiseen tuomioistuimeen tai välimiesmenettelyyn. Valinta on lopullinen kuitenkin sillä poikkeuksella, että keskeneräinen riita-asia voidaan siirtää kansallisesta tuomioistuimesta välimiesmenettelyyn.

Välimiesmenettelyyn turvautuessaan sijoittajalla on kaksi vaihtoehtoa: a) sijoituksia koskevien riitaisuuksien kansainvälinen ratkaisukeskus (ICSID) tai b) Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden komitean (UNCITRAL) sääntöihin perustuva tilapäinen välimiesoikeus. Sopimusvaltiot hyväksyvät peruuttamattomasti artiklassa määriteltyjen oikeusistuinten toimivalan sijoituksia koskevissa riitaisuuksissa. Ne tunnustavat myös annettujen tuomioiden lopullisuuden ja sitovuuden sekä täytäntönpantavuuden alueellaan.

Sopimuspuolet sitoutuvat olemaan vetoamatta missään vaiheessa välitysmenettelyä sijoittajaa vastaan siihen, että tämä on saanut korvauksen kärsimästään vahingosta takauksella tai vakuutussopimuksen kautta. Artikla on luonteeltaan prosessioikeudellinen ja turvaa sijoittajan asemaa riitaisuuksissa sopimuspuolen kanssa.

11 artikla. Tämä artikla koskee puolestaan sopimuspuolten eli hallitusten välisiä sopimuksen tulkinnasta ja soveltamisesta aiheutuvia riitoja, jotka artiklan 1 kappaleen mukaan tulee mahdollisuuksien mukaan ratkaista neuvotteluteitse. Mikäli riitaa ei kuiten-

kaan ole saatu ratkaistuksi kuuden kuukauden kuluessa, voi kumpikin sopimusvaltio artiklan 2 kappaleen mukaan saattaa riidan tilapäisen välimiesoikeuden käsiteltäväksi.

Välimiesoikeuden perustamista, kokoonpanoa ja menettelytapoja koskevat määräykset on kirjattu artiklan 3—7 kappaleeseen.

12 artikla. Artiklan mukaan sopimusta sovelletaan kaikkiin ennen ja jälkeen sen voimaantuloa tehtyihin sijoituksiin. Sen sijaan soveltamisen ulkopuolelle jäävät kaikki ennen sopimuksen voimaantuloa alkaneet riitaisuudet tai ratkaistut vaateet.

13 artikla. Artikla sisältää tavanomaiset loppumääräykset sopimuksen voimaantulosta. Sopimus tulee voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua siitä, kun kumpikin sopimuspuoli on ilmoittanut toisilleen sopimuksen valtiosisäisten voimaansaattamisedellytysten täyttymisestä.

14 artikla. Sopimus on voimassa kaksikymmentä vuotta ja sen jälkeen aina kahdenkymmenen vuoden jaksoissa, ellei sopimusta ole kummankaan osapuolen toimesta irtisanottu vähintään kahtatoista kuukaudesta ennen alkuperäisen tai jatkettun voimassaolajan päättymistä. Irtisanomisen jälkeinen niin sanottu suoja-aika on niin ikään kaksikymmentä vuotta.

6. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Sopimuksen 5 artiklan mukaan sopimuspuoli saa pakkolunastaa toisen sopimuspuolen sijoittajien tekemiä sijoituksia ainoastaan artiklassa tarkemmin määritetyillä ehdoilla. Artiklassa on lisäksi määräyksiä tällaisen toimenpiteen johdosta maksettavista korvauksista ja niihin liittyvistä koroista.

Hallitusmuodon 12 §:n 2 momentin mukaan omaisuuden pakkolunastuksesta on säädettävä lailla. Lisäksi artiklan edellä mainitut määräykset korvausten maksamisesta ovat osittain ristiriidassa pakkolunastuslainsäädännön kanssa. Sopimuksen 5 artiklan määräykset vaativat näistä syistä eduskunnan hyväksymisen.

Edellä olevan perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti esitetään,

että eduskunta hyväksyisi ne Hel-singissä 1 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn Suomen tasavallan hallituksen ja Kroatian tasavallan hallituksen välisen sijoitusten vastavuoroista

*edistämistä ja suojaamista koskevan
sopimuksen määräykset, jotka vaati-
vat eduskunnan suostumuksen.*

kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan sa-
malla eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava
lakiehdotus:

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka

Laki

**Kroatian kanssa tehdyn sijoitusten vastavuoroista edistämistä ja suojaamista koskevan
sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Helsingissä 1 päivänä kesäkuuta 1999 teh-
dyn Suomen tasavallan hallituksen ja Kroati-
an tasavallan hallituksen välisen sijoitusten
vastavuoroista edistämistä ja suojaamista
koskevan sopimuksen määräykset ovat, mi-
käli ne kuuluvat lainsäädännön alaan, voi-
massa niin kuin niistä on sovittu.

2 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytän-
töönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

3 §

Tämä laki tulee voimaan asetuksella sää-
dettyäänä ajankohtana.

Helsingissä 12 päivänä marraskuuta 1999

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Jan-Erik Enestam*

SOPIMUS

**SUOMEN TASAVALLAN
HALLITUKSEN JA KROATIAN
TASAVALLAN HALLITUKSEN
VÄLILLÄ SJOITUSTEN
VASTAVUOROISESTA
EDISTÄMISESTÄ JA SUOJAAMISESTA**

Suomen tasavallan hallitus ja Kroatian tasavallan hallitus (jäljempänä "sopimuspuolet"); jotka

haluavat lisätä sopimuspuolten välistä taloudellista yhteistyötä sellaisten sijoitusten osalta, joita sopimuspuolen sijoittaja on tehnyt toisen sopimuspuolen alueella;

ovat tietoisia siitä, että sopimus tällaisille sijoituksille myönnettävästä kohtelusta edistää yksityisen pääoman liikkumista ja sopimuspuolten taloudellista kehitystä;

ovat samaa mieltä siitä, että vakaat puitteet sijoituksille varmistavat, että taloudellisten voimavarojen käyttö on mahdollisimman tehokasta, ja lisäävät vaurautta;

ovat päättäneet tehdä sopimuksen sijoitusten vastavuoroisesta edistämisestä ja suojaamisesta;

ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla*Määritelmät*

Tässä sopimuksessa:

1. "Sijoitus" tarkoittaa kaikenlaista varallisuutta, jonka sopimuspuolen sijoittajat ovat perustaneet tai hankkineet toisen sopimuspuolen alueella tämän sopimuspuolen lakien ja määräysten mukaisesti, mukaan luettuna erityisesti, ei kuitenkaan yksinomaan:

a) irtain ja kiinteä omaisuus sekä muut rajoitetut esineoikeudet, kuten kiinnitykset, pantti- ja pidätysoikeudet, nautintaoikeudet ja muut vastaavat oikeudet;

b) osakkeet, joukkovelkakirjat ja muut osuudet yrityksestä;

c) vaateet rahan tai suoritteisiin, joilla on taloudellista arvoa, mukaan luettuna kaikki lainat, joita on myönnetty taloudellisen arvон luomiseksi;

AGREEMENT

**BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE
REPUBLIC OF FINLAND AND THE
GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF
CROATIA ON THE RECIPROCAL
PROMOTION AND PROTECTION OF
INVESTMENTS**

The Government of the Republic of Finland and the Government of the Republic of Croatia (hereinafter the "Contracting Parties");

Desiring to promote greater economic cooperation between them, with respect to investment by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party;

Recognizing that agreement upon the treatment to be accorded to such investment will stimulate the flow of private capital and the economic development of the Contracting Parties;

Agreeing that a stable framework for investment will maximize effective utilization of economic resources and increase prosperity;

Having resolved to conclude the Agreement on the reciprocal promotion and protection of investments;

Have agreed as follows:

Article 1*Definitions*

For the purposes of the Agreement:

1. The term "investment" means every kind of asset established or acquired by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party in accordance with its laws and regulations and shall include in particular, though not exclusively:

a) movable and immovable property as well as any other rights in rem such as mortgages, liens, pledges, usufructs and similar rights;

b) stock, shares, debentures and other forms of participation in companies;

c) claims to money or to any performance having economic value, including every loan granted for the purpose of creating economic value;

d) henkiseen omaisuuteen kohdistuvat oikeudet, mukaan luettuna, ei kuitenkaan yksinomaan, tekijänoikeudet ja naapurioikeudet, teolliseen omaisuuteen kohdistuvat oikeudet, tavaramerkit, patentit, teolliset mallioikeudet ja tekniset valmistusmenetelmät, oikeudet kasvilajikkeisiin, tietotaito, liikesalaisuudet, toiminimet ja goodwill-arvo;

e) lakiin tai sopimukseen perustuvat oikeudet ryhtyä taloudelliseen ja kaupalliseen toimintaan, mukaan luettuna luvat etsiä, viljellä, louhia tai hyödyntää luonnonvaroja.

Mikään varallisuuden sijoitus- tai jälleensijoitusmuodon muutos ei vaikuta varallisuuden luonteeseen sijoituksena.

2. "Sijoittaja" tarkoittaa kumman tahansa sopimuspuolen osalta:

a) luonnollista henkilöä, joka on sopimuspuolen kansalainen ja tekee sijoituksen toisen sopimuspuolen alueella;

b) oikeushenkilöä, joka on rekisteröity, perustettu tai muutoin asianmukaisesti järjestetty sopimuspuolen lakien ja määräysten mukaisesti, jolla on toimipaikka ja joka harjoittaa liiketoimintaa kyseisen sopimuspuolen alueella ja joka tekee sijoituksen kyseisen sopimuspuolen alueella;

3. "Tuotto" tarkoittaa sijoituksesta saatuja tuloja ja siihen sisältyy erityisesti, ei kuitenkaan yksinomaan voitto, osingot, korot, omaisuuden luovutusvoitto, rojalit, patenttijä lisenssimaksut sekä muut maksut. Uudelleensijoitettua tuottoa kohdellaan samalla tavalla kuin alkuperäistä sijoitusta.

4. "Viipymättä" tarkoittaa aikaa, joka tavallisesti vaaditaan maksujen siirtoa varten. Tämä aika lasketaan siitä päivästä lukien, jona siirtopyyntö on esitetty, eikä se voi missään tapauksessa ylittää kuukautta.

5. "Vapaasti vaihdettava valuutta" tarkoittaa valuuttaa, jota vaihdetaan laajalti kansainvälisillä valuuttamarkkinoilla ja käytetään laajalti kansainvälisessä kaupassa.

6. "Alue" tarkoittaa:

— Suomen tasavallan osalta: maa-alueita, sisäisiä aluevesiä ja aluemerta ja niiden yläpuolella olevaa ilmatilaa sekä aluemerren ulkopuolisia meriväyhykkeitä, joihin nähden Suomen tasavallalla on täysivaltaiset oikeudet tai lainkäyttövalta sen voimassaolevan kansallisen lainsäädännön ja kansainvälisen oikeuden mukaisesti.

— Kroatian tasavallan osalta: Kroatian

d) intellectual property rights including, but not limited to, copyrights and neighbouring rights, industrial property rights, trademarks, patents, industrial designs and technical processes, rights in plants varieties, know-how, trade secrets, trade names and goodwill;

e) rights to engage in economic and commercial activities conferred by law and by virtue of a contract, including concessions to search for, cultivate, extract or exploit natural resources.

Any change of the form in which asset is invested or reinvested shall not affect its character as an investment.

2. The term "investor" means in respect of either Contracting Party:

a) a natural person, a national of a Contracting Party who makes an investment in the territory of the other Contracting Party;

b) a legal person incorporated, constituted or otherwise duly organised in accordance with the laws and regulations of one Contracting Party, having its seat and performing business activity in the territory of the same Contracting Party and making an investment in the territory of the other Contracting Party;

3. The term "returns" means income deriving from an investment and includes, in particular though not exclusively, profits, dividends, interests, capital gains, royalties, patents licence fees, and other fees. Reinvested returns shall enjoy the same treatment as the original investment.

4. The term "without delay" shall mean such period as is normally required for the transfer of payments. The said period shall commence on the day on which the request for transfer has been submitted and may on no account exceed one month.

5. The term "freely convertible currency" means a currency which is widely traded in international foreign exchange markets and widely used in international transactions.

6. The term "territory" means:

— with respect to the Republic of Finland: the land territory, internal waters and territorial sea and the airspace above them, as well as the maritime zones beyond the territorial sea over which the Republic of Finland exercises sovereign rights or jurisdiction in accordance with its national law in force and international law.

— with respect to the Republic of Croatia:

tasavallan aluetta sekä niitä merialueita, jotka liittyvät aluemerren ulkorajaan, mukaan luettuna merenpohja ja sen sisusta, ja joihin nähden Kroatian tasavallalla on kansainvälisen oikeuden mukaisesti täysivaltaiset oikeudet ja lainkäyttövalta.

2 artikla

Sijoitusten edistäminen ja hyväksyminen

1. Kumpikin sopimuspuoli kannustaa ja luo toisen sopimuspuolen sijoittajille suotuisat olosuhteet tehdä sijoituksia alueellaan, ja hyväksyy tällaiset sijoitukset lakiansa ja määräystensä mukaisesti.

2. Kannustaakseen sijoitusten liikkumista välillään, kumpikin sopimuspuoli pyrkii ilmoittamaan toiselle sopimuspuolelle sijoitusmahdollisuuksista alueellaan kumman tahansa sopimuspuolen pyynnöstä.

3. Kumpikin sopimuspuoli myöntää tarvittaessa lainsäädäntönsä mukaisesti lupia, jotka liittyvät sen alueella oleviin sijoituksiin, mukaan luettuna luvat sijoittajien valitseman johtohenkilöstön ja teknisen henkilöstön palkkaamiseen kansallisuudesta riippumatta.

4. Kumpikin sopimuspuoli sallii luonnollisten henkilöiden maahantuloa, oleskelua ja työntekoa koskevien lakiansa, määräystensä ja menettelytapojensa mukaisesti ja kansallisuudesta riippumatta avainhenkilökunnan, mukaan luettuna johtohenkilöstö ja tekninen henkilökunta, joka on palkattu toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksia varten, tulla maahan, oleskella ja tehdä työtä sen alueella. Tällaisen avainhenkilökunnan läheisiä perheenjäseniä (puolisoa ja alaikäisiä lapsia) kohdellaan samalla tavalla maahantulon ja isäntämaassa tapahtuvan väliaikaisen oleskelun osalta.

3 artikla

Sijoitusten suojele

1. Kumpikin sopimuspuoli ulottaa alueellaan täysimääräisen suojan ja turvan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille ja niiden tuotolle. Kumpikaan sopimuspuoli ei haittaa mielivaltaisain, kohtuuttomin tai syrji-

the territory of the Republic of Croatia as well as those maritime areas adjacent to the outer limit of the territorial sea including the seabed and subsoil over which the Republic of Croatia exercises, in accordance with international law, its sovereign rights and jurisdiction.

Article 2

Promotion and admission of investments

1. Each Contracting Party shall encourage and create favourable conditions for investors of the other Contracting Party to make investments in its territory and shall admit such investments in accordance with its laws and regulations.

2. In order to encourage mutual investment flows, each Contracting Party shall endeavour to inform the other Contracting Party, at the request of either Contracting Party, on the investment opportunities in its territory.

3. Each Contracting Party shall grant, whenever necessary, within the framework of its legislation, permits in connection with the investments in its territory, including authorisations for engaging top managerial and technical personnel of their choice, regardless of nationality.

4. Each Contracting Party shall permit, subject to its laws, regulations and procedures affecting the entry, stay and work of natural persons, regardless of nationality, key personnel including top managerial and technical persons who are employed for the purposes of investments by an investor of the other Contracting Party, to enter, sojourn and work in its territory. Immediate family members (spouse and minor children) of such key personnel shall also be granted similar treatment with regard to the entry and temporary stay in the host Contracting Party.

Article 3

Protection of investments

1. Each Contracting Party shall extend in its territory full protection and security to investments and returns of investors of the other Contracting Party. Neither Contracting Party shall hamper, by arbitrary, unreasonable

vin toimenpitein tällaisten sijoitusten kehittämistä, hoitoa, ylläpitoa, käyttöä, nautintaa, laajentamista, myyntiä ja mahdollista realisointia. Kumpikin sopimuspuoli ottaa huomioon muut velvoitteet, joita sillä mahdollisesti on toisen sopimuspuolen sijoittajien tiettyjen sijoitusten osalta.

2. Kumman tahansa sopimuspuolen sijoittajien toisen sopimuspuolen alueella oleville sijoituksille ja tuotolle myönnetään oikeudenmukainen kohtelu kansainvälisen oikeuden ja tämän sopimuksen määräysten mukaisesti.

3. Kumpikaan sopimuspuoli ei alueellaan kohdista toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksiin pakottavia toimenpiteitä, jotka koskevat tarvikkeiden hankintaa, tuotantovälineitä, toimintaa, kuljetuksia tai sen tuotteiden markkinointia tai muita vastaavia määräyksiä, joilla on kohtuuttomia tai syrjiviä vaikutuksia.

4. Kumpikin sopimuspuoli julkaisee viipymättä tai pitää muuten julkisesti saatavilla yleisesti sovellettavat lait, määräykset, menettelytavat ja hallinnolliset päätökset ja tuomioistuinten päätökset sekä kansainväliset sopimukset, jotka voivat vaikuttaa sopimuspuolen sijoittajien sijoituksiin toisen sopimuspuolen alueella.

4 artikla

Kansallinen kohtelu ja suosituimmuuskohtelu

1. Kumpikin sopimuspuoli myöntää alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille ja tuotolle yhtä edullisen kohtelun kuin se myöntää omien sijoittajien sijoituksille ja tuotolle tai kolmannen valtion sijoituksille tai tuotolle, sen mukaan kumpi niistä on kyseisille sijoittajille edullisempi.

2. Kumpikin sopimuspuoli myöntää alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajille sijoitusten hoidon, ylläpidon, nautinnan, käytön tai myynnin osalta yhtä edullisen kohtelun kuin se myöntää omille sijoittajilleen tai kolmannen valtion sijoittajille, sen mukaan kumpi niistä on kyseisille sijoittajille edullisempi.

3. Tämän artiklan 1 ja 2 kappaleen mää-

ly or discriminatory measures, the development, management, maintenance, use, enjoyment, expansion, sale and if it is the case, the liquidation of such investments. Either Contracting Party shall observe any other obligation it may have entered into with regard to specific investments of investors of the other Contracting Party.

2. Investments or returns of investors of either Contracting Party in the territory of the other Contracting Party shall be accorded fair and equitable treatment in accordance with international law and provisions of this Agreement.

3. Each Contracting Party shall in its territory not impose mandatory measures on investments by investors of the other Contracting Party concerning purchase of materials, means of production, operation, transport, marketing of its products or similar orders having unreasonable or discriminatory effects.

4. Each Contracting Party shall promptly publish, or otherwise make publicly available, its laws, regulations, procedures and administrative rulings and judicial decisions of general application as well as international agreements which may affect the investments of investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party.

Article 4

National treatment and most favoured nation treatment

1. Neither Contracting Party shall accord in its territory to investments and returns of investors of the other Contracting Party a treatment less favourable than that which it accords to investments and returns of its own investors, or investments and returns of investors of any other third State, whichever is more favourable to the investors concerned.

2. Neither Contracting Party shall accord in its territory to the investors of the other Contracting Party, as regards management, maintenance, enjoyment, use or disposal of their investment, a treatment which is less favourable than that which it accords to its own investors or to investors of any third State, whichever is more favourable to the investors concerned.

3. The provisions of paragraphs 1. and 2.

räysten ei katsota velvoittavan sopimuspuolta ulottamaan toisen sopimuspuolen sijoittajiin kohtelua, etua tai erivapautta, jonka se voi ulottaa niihin seuraavin perustein:

a) olemassaoleva tai tuleva tulliliitto tai talousliitto, vapaakauppa-alue tai vastaava kansainvälinen sopimus,

b) täysin tai osittain verotusta koskeva kansainvälinen sopimus tai järjestely,

c) täysin tai pääasiassa sijoituksia koskeva monenvälinen yleissopimus tai sopimus, jonka osapuoli kumpi tahansa sopimuspuoli on tai jonka osapuoleksi se voi tulevaisuudessa tulla.

5 artikla

Pakkolunastus

1. Sopimuspuoli ei pakkolunasta tai kansallista suoraan tai välillisesti toisen sopimuspuolen sijoittajan sijoitusta, joka on sen alueella, tai ryhdy toimenpiteeseen tai toimenpiteisiin, joilla on vastaava vaikutus (jäljempänä "pakkolunastus"), muutoin kuin:

a) yleisen edun vuoksi,

b) ketään syrjimättä,

c) oikeudenmukaista menettelyä noudattaen, ja

d) maksamalla siitä välittömän, riittävän ja tosiasiallisen korvauksen.

2. Korvaus maksetaan viipymättä.

3. Tällainen korvaus vastaa pakkolunastetun sijoituksen kohtuullista markkina-arvoa, joka sillä oli välittömästi ennen pakkolunastuksen suorittamista tai ennen kuin pakkolunastus tuli yleiseen tietoon, sen mukaan kumpi ajankohdista on aikaisempi.

4. Tällainen kohtuullinen markkina-arvo lasketaan vapaasti vaihdettavassa valuutassa sen vaihtokurssin perusteella, joka kyseisellä valuutalla oli tämän artiklan 2 kappaleessa tarkoitettuna ajankohtana. Korvaukseen sisältyy kyseisen valuutan kaupallisen markkinakoron mukainen korko pakkolunastuspäivästä korvauksen maksupäivään saakka.

5. Sijoittajalla, jonka sijoituksia pakkolunastetaan, on oikeus saada asia nopeasti

of this Article shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to the investors of the other Contracting Party the benefit of any treatment, preference or privilege which may be extended by the former Contracting Party by virtue of:

a) any existing or future customs union or economic union, free trade area or similar international agreement,

b) any international agreement or arrangement, completely or partially related to taxation,

c) any multilateral convention or treaty relating wholly or mainly to investments, to which either of the Contracting Party is or may become a Party in the future.

Article 5

Expropriation

1. A Contracting Party shall not expropriate or nationalise directly or indirectly an investment in its territory of an investor of another Contracting Party or take any measure or measures having equivalent effect (hereinafter referred to as "expropriation") except:

a) for a purpose which is in the public interest,

b) on a non-discriminatory basis,

c) in accordance with due process of law, and

d) accompanied by payment of prompt, adequate and effective compensation.

2. Compensation shall be paid without delay.

3. Such compensation shall amount to the fair market value of the expropriated investment at the time immediately before the expropriation was taken or became publicly known, whichever is earlier.

4. Such fair market value shall be expressed in a freely convertible currency on the basis of the market rate of exchange existing for that currency at the moment referred to in paragraph 2. of this Article. Compensation shall also include interest at a commercial rate established on a market basis for the currency in question from the date of expropriation until the date of actual payment.

5. The investor, whose investments are expropriated, shall have the right to prompt

kyseisen sopimuspuolen oikeusviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten käsiteltäväksi, oikeus investointiensä arviointiin sekä korvaukseen tässä artiklassa mainittujen periaatteiden mukaisesti.

6 artikla

Vahinkojen tai menetysten korvaaminen

1. Kun sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille aiheutuu menetystä tai vahinkoa sodan tai muun sellaisen aseellisen selkkauksen vuoksi, joka ei johdu sen sopimuspuolen toimista, jonka kansallisuutta sijoittaja on, levottomuuksien, vallankumouksen, mellakan tai muiden vastaavien tapahtumien vuoksi viimeksi mainitun sopimuspuolen alueella, tämä sopimuspuoli myöntää niille yhtä edullisen kohtelun edunpalautuksen, hyvityksen, vahingonkorvauksen tai muun järjestelyn osalta kuin se myöntää omille sijoittajilleen tai kolmannen valtion sijoittajille, sen mukaan kumpi niistä on kyseisille sijoittajille edullisempi.

2. Sen vaikuttamatta tämän artiklan 1 kappaleen soveltamiseen, sopimuspuolen sijoittajille, jotka jonkin kyseisessä kappaleessa tarkoitetun tapahtuman vuoksi kärsivät toisen sopimuspuolen alueella vahinkoa tai menetyksiä, jotka johtuvat:

a) siitä, että sopimuspuolen asevoimat tai viranomaiset ovat pakko-ottaneet niiden omaisuuden tai osan siitä;

b) siitä, että sopimuspuolen asevoimat tai viranomaiset ovat tuhonneet niiden omaisuuden tai osan siitä, jos se ei ole aiheutunut taistelusta tai tilanne ei ole edellyttänyt sitä,

myönnetään välitön edunpalautus ja mahdollisuuksien mukaan välitön, riittävä ja tosiasiallinen korvaus vahingoista tai menetyksistä, jotka ovat syntyneet pakko-oton yhteydessä tai omaisuuden tuhoamisen seurauksena. Maksut suoritetaan vapaasti vaihdettavassa valuutassa viipymättä.

3. Sijoittajalla, jonka sijoituksille aiheutuu vahinkoa tai menetyksiä tämän artiklan 2 kappaleen mukaisesti, on oikeus saada asia viipymättä kyseisen sopimuspuolen oikeusviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten käsiteltäväksi ja sijoituksensa arvioitavaksi sekä korvaus tämän artiklan 2 kappaleessa mainittujen periaatteiden mukaisesti.

review of its case by a judicial or other competent authority of that Contracting Party, valuation of its investments and payment of compensation in accordance with the principles set out in this Article.

Article 6

Compensation for damage or loss

1. When investments made by investors of either Contracting Party suffer loss or damage owing to war or other armed conflict which is not a result of the activities of the Contracting Party to which the investors belong, civil disturbances, revolution, riot or similar events in the territory of the latter Contracting Party, they shall be accorded by the latter Contracting Party, treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or any other settlement, not less favourable than that that the latter Contracting Party accords to its own investors or to investors of any third State, whichever is more favourable to the investors concerned.

2. Without prejudice to paragraph 1. of this Article, investors of one Contracting Party who in any of the events referred to in that paragraph suffer damage or loss in the territory of the other Contracting Party resulting from:

a) requisitioning of their property or part thereof by its forces or authorities;

b) destruction of their property or part thereof by its forces or authorities which was not caused in combat action or was not required by the necessity of the situation,

shall be accorded a prompt restitution, and where applicable prompt, adequate and effective compensation for damage or loss sustained during the period of requisitioning or as a result of destruction of their property. Resulting payments shall be made in freely convertible currency without delay.

3. Investor whose investments suffer damage or loss in accordance to paragraph 2. of this Article, shall have the right to prompt review of its case by a judicial or other competent authority of that Contracting Party and of valuation of its investments and payment of compensation in accordance with the principles set out in paragraph 2. of this Article.

7 artikla

Siirrot

1. Kumpikin sopimuspuoli varmistaa, että kaikki sen alueella oleviin toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksiin liittyvät maksut ovat vapaasti siirrettävissä sen alueelle ja alueelta viipymättä. Tällaisiin maksuihin sisältyvät erityisesti, ei kuitenkaan yksinomaan:

a) alkupääoma ja sijoituksen ylläpitämiseen tai kasvattamiseen tarkoitetut lisäsummat;

b) tuotto;

c) sijoituksen sopimukseen perustuvasta hoitamisesta aiheutuvien kulujen maksamiseen vaaditut rahasummat, lainojen takaisinmaksut, rojaltit, hoitomaksut, lisenssimaksut tai muut vastaavat kulut;

d) kokonaan tai osittain tapahtuvasta sijoituksen myynnistä tai realisoinnista saadut tulot;

e) tämän sopimuksen 5 ja 6 artiklan mukaiset korvaukset;

f) riitojen ratkaisusta aiheutuvat maksut;

g) ulkomailta palkatun ja sijoituksen yhteydessä työskentelevän henkilökunnan ansiotulot ja muut palkkiot.

2. Kumpikin sopimuspuoli varmistaa, että tämän artiklan 1 kappaleen mukaiset siirrot tehdään vapaasti vaihdettavassa valuutassa sen vaihtokurssin mukaisesti, joka vallitsee siirtopäivänä sen sopimuspuolen alueella, jolla sijoitus tehdään. Jos markkinakurssia ei ole käytettävissä, vaihtokurssi vastaa niistä kurseista johdettavaa ristikkäiskurssia, jota kansainvälinen valuuttarahasto soveltaisi maksun siirtopäivänä kyseisten valuuttojen muuttamiseksi erityisnosto-oikeuksiksi.

3. Kumpikin sopimuspuoli varmistaa, että kyseisen valuutan kaupallisen markkinakoron mukainen korko lasketaan yhdessä korvauksen kanssa sille ajalle, joka alkaa 5 ja 6 artiklan mukaisten tapahtumien ilmenemisestä ja päättyy maksun siirtopäivään, ja että maksu suoritetaan tämän artiklan 1 ja 2 kappaleen määräysten mukaisesti.

Article 7

Transfers

1. Each Contracting Party shall ensure that all payments relating to an investment in its territory of an investor of the other Contracting Party may be freely transferred into and out of its territory without delay. Such transfers shall include, in particular, though not exclusively:

a) the initial capital and additional amounts to maintain or increase an investment;

b) returns;

c) the amounts required for payment of expenses which arise from the operation of the investment under contract, loan repayments, payment of royalties, management fees, licence fees or other similar expenses;

d) proceeds from the sale or liquidation of all or any part of an investment;

e) payments of compensation under Article 5 and 6 of this Agreement;

f) payments arising out of the settlement of an investment dispute;

g) earnings and other remuneration of personnel engaged from abroad in connection with an investment.

2. Each Contracting Party shall ensure that the transfers under paragraph 1. of this Article are made in a freely convertible currency at the rate of exchange valid on the date of transfer in the territory of the Contracting Party in which the investment is made. If a market rate is unavailable, the rate of exchange shall correspond to the cross rate obtained from those rates which would be applied by the International Monetary Fund on the date of payment for conversions of the currencies concerned into Special Drawing Rights.

3. Each Contracting Party shall ensure that the interest at the commercial rate established on the a market basis for the currency in question is calculated together with compensation for the period starting from the occurrence of events under Articles 5 and 6 until the date of transfer of payment and payment will be effected in accordance with provisions of paragraphs 1. and 2. of this Article.

8 artikla

Sijaantulo

Jos sopimuspuoli tai sen edustajaksi määrätty taho suorittaa maksun toisen sopimuspuolen alueella olevaan sijoitukseen liittyvän korvausvastuun, takuun tai vakuutus sopimuksen perusteella, viimeksi mainittu sopimuspuoli tunnustaa sijoittajan oikeuksien ja vaateiden siirtämisen ensin mainitulle sopimuspuolelle tai sen edustajaksi määrättylle taholle, jotta tämä voi käyttää näitä oikeuksia ja vaateita sijaantulon perusteella samassa määrin kuin niiden edellinen haltija.

9 artikla

Muiden määräysten soveltaminen

Jos jommankumman sopimuspuolen lainsäädännön määräykset tai tämän sopimuksen lisäksi sopimusten välillä olemassa olevat tai myöhemmin vahvistettavat kansainväliset velvoitteet sisältävät joko yleisiä tai erityisiä määräyksiä, joiden mukaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille voidaan myöntää edullisempi kohtelu kuin tämän sopimuksen mukainen kohtelu, sellaiset määräykset ovat ensisijaisia tämän sopimuksen määräyksiin nähden siinä määrin kuin ne ovat sijoittajalle edullisempia.

10 artikla

Sopimuspuolen ja toisen sopimuspuolen sijoittajan välisten riitojen ratkaisu

1. Sopimuspuolen ja toisen sopimuspuolen sijoittajan väliset sijoituksia koskevat riidat ratkaistaan neuvotteluin.

2. Jos tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitettua riitaa ei onnistuta ratkaisemaan kolmen (3) kuukauden kuluessa kirjallisen ilmoituksen antamisesta, riita saatetaan sijoittajan pyynnöstä ratkaistavaksi seuraavasti:

a) sen sopimuspuolen toimivaltaiseen tuomioistuimeen, jonka alueella sijoitus on tehty; tai

b) sovittelua tai välimiesmenettelyä varten riitaisuuksien kansainväliselle ratkaisukeskukselle (ICSID), joka on perustettu 18 päi-

Article 8

Subrogation

If a Contracting Party or its designated agency makes a payment under an indemnity, guarantee or contract of insurance given in respect of an investment of an investor in the territory of the other Contracting Party, the latter Contracting Party shall recognise the assignment of any right or claim of such investor to the former Contracting Party or its designated agency and the right of the former Contracting Party or its designated agency to exercise by virtue of subrogation any such right and claim to the same extent as its predecessor in title.

Article 9

Application of other provisions

If the provisions of law of either Contracting Party or international obligations existing at present or established thereafter between the Contracting Parties in addition to the present Agreement, contain a rule, whether general or specific, entitling investments by investors of the other Contracting Party to a treatment more favourable than is provided for by the present Agreement, such rule shall, to the extent that it is more favourable, prevail over the present Agreement.

Article 10

Settlement of disputes between a Contracting Party and an investor of the other Contracting Party

1. Any investment dispute between a Contracting Party and an investor of the other Contracting Party shall be settled by negotiations.

2. If a dispute under paragraph 1. of this Article cannot be settled within three (3) months of a written notification, the dispute shall be upon the request of the investor settled as follows:

a) by a competent court of the Contracting Party in whose territory the investment is made; or

b) by conciliation or arbitration by the International Centre for the Settlement of Investment Disputes (ICSID), established by

vänä maaliskuuta 1965 Washingtonissa allekirjoitettavaksi avatun valtioiden ja toisten valtioiden kansalaisten välisten sijoituksia koskevien riitaisuuksien ratkaisemista koskevan yleissopimuksen mukaisesti; tai

c) tilapäiselle välimiesoikeudelle, joka perustetaan Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden komitean (UNCITRAL) välimiesmenettelysääntöjen mukaisesti, elleivät riidan osapuolet toisin sovi.

Molemmat riidan osapuolet antavat peruuttamattoman suostumuksensa sille, että kaikki sijoituksiin liittyvät saatetaan yllämainitun tuomioistuimen tai välimiesoikeuden ratkaistavaksi tai vaihtoehtoiseen välimiesmenettelyyn.

3. Sijoittajalla, joka on saattanut riidan kansallisen tuomioistuimen käsiteltäväksi, voi kuitenkin olla oikeus saattaa asia tämän artiklan 2 kappaleessa tarkoitetun välimiesoikeuden ratkaistavaksi, jos sijoittaja päättää olla jatkamatta asian ajamista kansallisessa tuomioistuinmenettelyssä ennen kuin kansallinen tuomioistuin on antanut asian sisältöä koskevan ratkaisunsa.

4. Päätös on lopullinen ja sitova; se pannaan täytäntöön kansallisen lainsäädännön mukaisesti; kumpikin sopimuspuoli varmistaa, että päätös tunnustetaan ja pannaan täytäntöön sen asiaa koskevien lakien ja määräysten mukaisesti.

5. Sopimuspuoli, joka on riidan osapuolena, ei voi missään sovittelun tai välimiesmenettelyn tai päätöksen täytäntöönpanon vaiheessa vedota siihen, että sijoittaja, joka on riidan toisena osapuolena, on saanut takuun tai vakuutuksen perusteella korvauksen, joka kattaa sen menetykset kokonaan tai osittain.

the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States, opened for signature at Washington on 18 March 1965; or

c) by an ad hoc arbitration tribunal, which unless otherwise agreed upon by the parties to the dispute, is to be established under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL).

Both parties to the dispute give their irrevocable consent in respect of the fact that all disputes relating to investments are submitted to the above mentioned court, tribunal or alternative arbitration procedures.

3. An investor who has submitted the dispute to national jurisdiction may nevertheless have recourse to one of the arbitral tribunals mentioned in paragraph 2. of this Article if, before judgement has been delivered on the subject matters by a national court, the investor declares not to pursue the case any longer through national proceedings.

4. The award shall be final and binding; it shall be executed according to the national law; each Contracting Party shall ensure the recognition and enforcement of the arbitral award in accordance with its relevant laws and regulations.

5. A Contracting Party which is a party to a dispute shall not, at any stage of conciliation or arbitration proceedings or enforcement of an award, raise the objection that the investor who is the other party to the dispute has received an indemnity by virtue of a guarantee or an insurance in respect of all or a part of its losses.

11 artikla

Sopimuspuolten väliset riidat

1. Sopimuspuolten väliset riidat, jotka koskevat tämän sopimuksen tulkintaa tai soveltamista, ratkaistaan mahdollisuuksien mukaan neuvotteluin.

2. Jos tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitettua riitaa ei onnistuta ratkaisemaan kuuden (6) kuukauden kuluessa, se saatetaan jommankumman sopimuspuolen pyynnöstä välimiesoikeuden ratkaistavaksi.

Article 11

Settlement of disputes between the Contracting Parties

1. Disputes between the Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Agreement shall be settled as far as possible by negotiations.

2. If a dispute according to paragraph 1. of this Article cannot be settled within six (6) months it shall upon the request of either Contracting Party be submitted to an arbitral tribunal.

3. Tällainen välimiesoikeus muodostetaan tilapäisesti seuraavalla tavalla: kumpikin sopimuspuoli nimeää yhden välimiehen ja nämä kaksi välimiestä sopivat kolmannen valtion kansalaisen valitsemisesta heidän puheenjohtajakseen. Välimiehet nimetään kahden (2) kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona toinen sopimuspuolista on ilmoittanut toiselle sopimuspuolelle aikomuksestaan saattaa riita ratkaistavaksi välimiesoikeuteen, jolle nimetään puheenjohtaja seuraavien kahden (2) kuukauden kuluessa.

4. Jos tämän artiklan 3 kappaleessa täsmennettyjä määräaikoja ei noudateta, kumpi tahansa sopimuspuoli voi muun sopimuksen puuttuessa pyytää Kansainvälisen tuomioistuimen puheenjohtajaa tekemään tarpeelliset nimeämiset. Jos Kansainvälisen tuomioistuimen puheenjohtaja on jommankumman sopimuspuolen kansalainen tai on muutoin estynyt hoitamaan kyseistä tehtävää, Kansainvälisen tuomioistuimen varapuheenjohtajaa tai, jos hän on estynyt, virkaiältään seuraavaksi vanhinta jäsentä tulisi pyytää tekemään tarpeelliset nimeämiset samoin ehdoin.

5. Välimiesoikeus päättää omista menettelysäännöistään.

6. Välimiesoikeus tekee päätöksensä tämän sopimuksen nojalla ja kansainvälisen oikeuden sääntöjen mukaisesti. Se tekee päätöksensä äänten enemmistöllä; päätös on lopullinen ja sitova.

7. Kumpikin sopimuspuoli vastaa välimiesmenettelyssä oman jäsenensä ja oikeudellisen edustuksensa aiheuttamista kustannuksista. Molemmat sopimuspuolet vastaavat yhtä suurin osuuksin puheenjohtajan kustannuksista sekä mahdollisista muista kustannuksista. Välimiesoikeus voi kuitenkin päätöksessään määrätä kustannusten jakamisesta eri tavalla.

3. Such arbitral tribunal shall be constituted ad hoc as follows: each Contracting Party shall appoint one arbitrator and these two arbitrators shall agree upon a national of a third State as their chairman. Such arbitrators shall be appointed within two (2) months from the date one Contracting Party has informed the other Contracting Party, of its intention to submit the dispute to an arbitral tribunal, the chairman of which shall be appointed within two (2) further months.

4. If the periods specified in paragraph 3. of this Article are not observed, either Contracting Party may, in the absence of any other relevant arrangement, invite the President of the International Court of Justice to make the necessary appointments. If the President of the International Court of Justice is a national of either of the Contracting Parties or if he is otherwise prevented from discharging the said function, the Vice-President or in case of his inability the member of the International Court of Justice next in seniority should be invited under the same conditions to make the necessary appointments.

5. The tribunal shall establish its own rules of procedure.

6. The arbitral tribunal shall reach its decision in virtue of the present Agreement and pursuant to the rules of international law. It shall reach its decision by a majority of votes; the decision shall be final and binding.

7. Each Contracting Party shall bear the costs of its own member and of its legal representation in the arbitration proceedings. The costs of the chairman and the remaining costs shall be borne in equal parts by both Contracting Parties. The tribunal may, however, in its award determine another distribution of costs.

12 artikla

Sopimuksen soveltaminen

Tätä sopimusta sovelletaan sijoituksiin, jotka on tehty ennen tämän sopimuksen voimaantuloa tai sen jälkeen, mutta sitä ei sovelleta sijoituksia koskeviin riitoihin, jotka ovat syntyneet ennen sen voimaantuloa, eikä vaateisiin, jotka on ratkaistu ennen sen voimaantuloa.

Article 12

Application of the Agreement

This Agreement shall apply to investments made prior to or after the entry into force of this Agreement, but shall not apply to any investment dispute that may have arisen or any claim, which was settled before its entry into force.

13 artikla

Article 13

*Voimaantulo**Entry into force*

Tämä sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä päivästä lukien, jona jälkimmäinen sopimuspuoli ilmoittaa toiselle sopimuspuolelle diplomaattiteitse, että sen valtionsisäisen oikeuden vaatimukset tämän sopimuksen voimaantulolle on täytetty.

This Agreement shall enter into force on the thirtieth day following the date of receipt of the latter notification through diplomatic channels by which either Contracting Party notifies the other Contracting Party that its internal legal requirements for the entry into force of this Agreement have been fulfilled.

14 artikla

Article 14

*Voimassaoloaika ja irtisanominen**Duration and denunciation*

1. Tämä sopimus on voimassa kahdenkymmenen (20) vuoden ajan, minkä jälkeen sen voimassaoloa jatketaan edelleen kahdeksikymmeneksi (20) vuodeksi kerrallaan, ellei sopimuspuoli ilmoita toiselle sopimuspuolelle aikomuksestaan irtisanoa sopimus vuotta ennen alkuperäisen voimassaoloajan tai jonkin myöhemmän voimassaoloajan päättymistä. Sellaisessa tapauksessa irtisanomisilmoitus tulee voimaan kuluva kahdenkymmenen (20) vuoden voimassaoloajan päättyessä.

1. This Agreement shall remain in force for the period of twenty (20) years and shall be extended thereafter for the following twenty (20) years periods unless, one year before the expiration of the initial or any subsequent period, either Contracting Party notifies the other Contracting Party of its intention to denounce the Agreement. In that case, the notice of denunciation shall become effective by the expiration of current period of twenty (20) years.

2. Sellaisten sijoitusten osalta, jotka tehdään ennen päivää, jona tämän sopimuksen irtisanomisilmoitus tulee voimaan, tämän sopimuksen määräykset ovat voimassa kahdenkymmenen (20) vuoden ajan tämän sopimuksen irtisanomispäivästä.

2. In respect of investments made prior to the date when the notice of denunciation of this Agreement becomes effective, the provisions of this Agreement shall continue to be effective for a period of twenty (20) years from the date of denunciation of this Agreement.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet edustajat, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned representatives, duly authorised thereto, have signed the present Agreement.

Tehty kahtena kappaleena Helsingissä 1 päivänä kesäkuuta 1999 suomen, kroatian ja englannin kielellä, kaikkien kolmen tekstin ollessa yhtä todistusvoimaiset. Tulkintojen poiketessa toisistaan on englanninkielinen teksti ratkaiseva.

Done in duplicate at Helsinki on the 1st of June 1999 in Finnish, Croatian and English language, all three texts being equally authentic. In a case of divergence of interpretation, the English text shall prevail.

Suomen tasavallan
hallituksen puolesta

For the Government of
the Republic of Finland

Kroatian tasavallan
hallituksen puolesta

For the Government of
the Republic of Croatia

